

van Doeder; ook is waar- che actie van f. leer; in zijn de definitie Barinck kwab ik mij ver- misverstand jeren". Dr. of omschrij- bl. 9: Alzo: systeem der Dogmatiek is aan door het sch. en weer- om". Is dat tie "systeem" neschappelijk tekenen "het" der geworden. a. i. heeft dat tekenen: het aard in zijn schappelijk? zeer vele z- ennisie Gods, de tot nu toe an, het w. a. afinitie is mij at "Aengaan too onhelder. En dan ook de gemeente; den mensch". B. het wel wil houden lat voldoende te eisch van , dat de defi- zija, en dat de definitie ogste gewicht De genoemde r misverstand elte van die n in weten- der. Wat is wetenschap- term ook in lat op velen ; si, zeg mij, gewaagt van wel als bij- zoo gij kunt, vergesef ge- gringen, en schappelijk schappelijken hier "vorn"

Dr. Barinck maar als lid heologie acht en, en voorop Ouderlingen, te muren van : arbeiden tot practijk niet geopenbaard ad Woord, en an de kennis ord. Dat mij Conferentie, ds in uw art, een, Doopers niet verwacht gerust stellen. te toevoegde tot woord, aangehoond, en nimmer, den voor wat eglatie daar, orden maken. e excesses, en de, die van l. zoo zouden Gods en de ik miskennen

eker wel ver- ord van ver- hemaar LINDEBOOM.

id van dit ons artikel vij toch geen n dit woord aboom moge een volgend ge- beschied- overbodige ogmaals uit- hebben. Ons m van onge- over en weer el om onze het gevaar, Prof. Linde- zoo verlei- tenschappe- , maar het ledt, "mocht n en diende ke richting, indigde met tij te kieren of te onder-

niet-bijbel- boom maakt, Cocejanen gen mannen e altoos uit- rraadt door emen, reeds hij is. Ook ag; ge wilt al en voor- ket is een e school, or Voetius Lindeboom Theologie" dan mocht icht worden nenten, die eed. rklaart, dat coejaansche verklaring dat het ge-

schil niet over de *exegese*, maar over de *dogmatiek* loopt en dit antwoord ons dus geen stap verder brengt. Zoolang Prof. Lindeboom ons beweren niet weerlegt heeft, dat de Cocejanen precies op dezelfde manier als hij zelf tegenover onze Gereformeerde dogmatici den eisch hebben gesteld, dat en de terminologie en het systeem der Dogmatiek aan de Schrift moest ontleend worden, blijft het verwijt van neo-Cocejanisme zijn volle kracht behouden. Dat zulk een verwijt voor Prof. Lindeboom niet aangenaam is, verstaat we. Maar hij, die zelf gewoon is zijn met hem verschillende broeders niet met fluweelen handschoenen aan te pakken, kan het ook in zijn rechten afkeuren, dat wij het kind bij zijn rechten naam noemen. En geen kenner der historie zal onze stelling wraken, dat het standpunt van Prof. Lindeboom en dat der Cocejanen als twee druppelen water op elkaar gelijkt.

Op het principieel geschilpunt gaan we daarom niet in. Alleen de "questions de fait" cischen een woord van repliek.

Prof. Lindeboom beweert 1ste, dat door hem niet gezegd is, dat alle termen in de dogmatiek aan de Schrift moesten ontleend zijn. In het verslag staat letterlijk, "dat de Schrift kenbron moet zijn voor de dogmatiek, ook in de wijze van voorstelling en taal." Aangezien Prof. Lindeboom zelf dit verslag nazag en op enkele punten verbeterde, meenden we deze woorden als de uitdrukking van zijn gevoelen te mogen beschouwen. Nu werd of het woord "kenbron" door Prof. Lindeboom in een heel anderen zin gebruikt dan ieder gewoon mensch er aan hecht, in welk geval de schuld van de verwarfing alleen aan hem zelf te wijten is, of zijn nadere verklaring toont, hoe Prof. Lindeboom zelf gevoelt, dat zijn stelsel in de practijk eenvoudig onuitvoerbaar is, omdat alle dogmatisch denken dan onmogelijk zou worden.

Ten tweede merkt hij op, dat de term "eeuwige rechtvaardigmaking" niet door hem werd afgekeurd, omdat deze woorden niet aldus in de Schrift voorkomen, maar omdat de Schrift alleen een rechtvaardigmaking na en door het geloof kent. Natuurlijk is dit een *petitio principii*; Prof. Lindeboom begint met als bewezen aan te nemen, wat juist in geding is, en verwijt dan degenen die met hem verschillen, dat ze tegen de Schrift ingaan!

Ten derde wijst hij er op, dat de waarde der belijdenis voor de Dogmatiek toch door hem erkend wordt, waar hij eischt, dat de dogmatismus met die belijdenis zich één zal weten en de gemeente haar roeping zal verstaan, om de vruchten van het dogmatische denken aan de Schrift en de belijdenis te toetsen. Dit alles was reeds door ons meegedeeld. Maar ons bezwaar, dat in de definitie van de Dogmatiek, die Prof. Lindeboom gaf, over het dogma de kerk niet gesproken werd, is daarmede niet opgelost. De vraag is niet, of de gemeente in de belijdenis een keursteen voor de Dogmatiek bezit; evenmin of aan den *dogmaticus* subjectief de eisch gesteld moet worden, dat hij zich één wete met de belijdenis der kerk, waartoe hij behoort; maar welke plaats het dogma der kerk objectief in de Dogmatiek inneemt. De verklaring van Prof. Lindeboom, dat het dogma als dogma in de Schrift te vinden was, scheen ons tot misverstand te kunnen leiden, en al wat Prof. Lindeboom antwoordt, heeft de zaak, waarom het gaat, waarlijk niet duidelijker gemaakt.

Eindelijk schrijft Prof. Lindeboom onze klacht over "insinuaties" zijnerzijds te ontzenuwen door een beroep op de *Geldersche Kerkbode* en op hetgeen *De Herant* zelf vroeger schreef. Prof. Lindeboom kijdt ook hier zeer bevestigend over de eigenlijke *quaestie* heen. Volgens het verslag zeide hij: "Laat ons voorzichtig zijn en het ene deel van Gods Woord niet opofferen aan het andere. Als de Schrift b. v. leert, dat wij doode zondaren moeten roepen tot geloof en bekeering, dan mag geen dogmaticus of prediker zeggen: ja, maar dat past in mijn systeem niet: *een doode kan niet hooren enz.*" Wij herhalen onze vraag: welke dogmaticus of welke prediker in onze Kerken heeft verklaard: "de Schrift zegt wel dat ik dit doen moet, maar dit past in mijn systeem niet." Dat is de insinuatie, waartegen wij opkwamen, en al wat Prof. Lindeboom aanvoert, brengt voor deze schrikkelijke beschuldiging zelfs geen zweem van bewijs bij. Ook hier schuift Prof. Lindeboom eenvoudig zijne opvatting van de middellijke wedergeboorte door het gepredikte woord in plaats van wat de Schrift zelf ons leert. En omdat verschillende Dinearen des Woords evenals *De Herant* deze opvatting van Prof. Lindeboom in strijd achten met heel de heilsleer der Schrift, daarom wordt hun verweten, dat zij wel bewust de waarheid der Schrift vernemen, omdat hun systeem dat eischt. Zoo heeft Prof. Lindeboom het uitgedrukt, en die beschuldiging wijzen wij nogmaals als *lusterlijk* af.

Tot wering van alle misverstand zij daarom zoo kort mogelijk ons gevoelen hier herhaald; een gevoelen, dat *De Herant* steeds heeft verdedigd.

Voorreest geldt voor ons in den meest stelligen zin het woord van Christus: Predikt het Evangelie aan alle creaturen. Al is het onjuist, dat de Schrift ergens met zoovele woorden zou gebieden, "dooden tot geloof en bekeering te roepen", want de Schrift zegt dat *nergens*, toch staan wij even vast als onze vaderen te Dordt in de belijdenis, dat God geboden heeft door het Evangelie allen te roepen en dat deze roeping een *ernstige* roeping is, "omdat God daardoor betoont wat Hem aangenaam is, namelijk dat de geroepenen tot Hem komen".

Ten tweede, dat deze roeping op zich zelf nooit in staat is één dooden zondaar tot geloof of bekeering te brengen, want dat degenen die niet krachtig door God wedergeboren zijn, krachtens de verdorvenheid van hun natuur, deze roeping niet

kunnen en willen opvolgen, gelijk Christus zelf van de ongeloovige Joden in zijn dagen verklaarde: "Zij hooren mijn stem niet, omdat zij niet van mijne schapen zijn." En wederom: "Niemand kan tot Mij komen tenzij de Vader hem trekke."

En eindelijk, dat wanneer deze roeping niet in algemeenen zin tot *alle menschen* geschiedt, maar in de bediening des Woords speciaal tot de gemeente van Christus Jezus uitgaat, deze gemeente niet mag beschouwd worden als een saamraapsel van allerlei menschen, maar naar den eisch des verbonds als "de geloovigen en hun zaad", gelijk de apostel Paulus in al zijn brieven zelfs bij de scherpste vermaningen en het ernstigst opwekken tot zelfonderzoek, "of men wel Christus deelachtig is", toch nooit deze gemeente als "dooden zondaren" aanspreekt, maar hen "heiligen en uitverkorenen in Christus Jezus" noemt.

Dat is de belijdenis onzer Gereformeerde Kerk, die wij van harte beamen en steeds verdedigd hebben. En wanneer Prof. Lindeboom ons desniettenstaande verwijt, dat wij "een deel van Gods Woord verwerpen, omdat dit in ons systeem niet past", dan zij het oordeel over zulk een krenkende beschuldiging overgelaten aan Hem, die hart en nieren proeft.

De Salatiga-Zending.

Ons werd de vraag gedaan: Wat bedoelt de Salatiga-Zending, en moeten wij Gereformeerden die Zending ook steunen? De aanleiding tot die vraag was, dat steeds bij onze Gereformeerde Jongelingsverenigingen wordt aangeklopt door toezending van het blad *der Zending*.

Gaarne dienen wij van eenige inlichting, al is het niet zoo gemakkelijk aangaande de beginselen der Salatiga-Zending op de hoogte te brengen, daar xenoit zeer duidelijk omschreven zijn.

Toch teekent de oorsprong en het verloop der Zending ook wel weer genoegzaam haar beginsel.

De Zending in en om Salatiga is begonnen door Ds. H. W. Witteveen van Ermelo.

Hij zond zijne mannen uit zonder een wetenschappelijke opleiding tot eisch te stellen en zonder hun een vast tractement te beloven. Die Ermeloosche Zending begon (gelijk Ds. H. Dijkstra zegt in zijn: *Het Evangelie in onze Oost*, 2e druk, 1, pag. 165) veel, maar volvoerde niets. De Sumatra-Zending, begonnen met de uitzending van G. van Asselt in 1856, deed zij over aan het Rijnsche genootschap. De Talaor-Zending, aangevangen in 1857, ging over aan de regering. De Java-Zending (Salatiga en omstreken) werd overgedragen aan de Deutsche Vereinigung te Neukirchen. Zending R. de Boer, die in 1891 overleed, was de laatste arbeider, dien Ermelo te Salatiga had.

Nu bestaat hier in Nederland het Comité Salatiga-Zending, dat (weer gelde hier het oordeel van den Voorzitter onzer Zendingsdeputaten) uitgaat, of althans onder invloed staat, van den heer M. Mooy, den bekenden predikant der Vrije Evangelische gemeente te Dordrecht (nu te Varsseveld).

Dit Comité heeft geen eigen Zending, maar verzamelt giften voor de Neukirchner Zendingen, die tot den vroeger door Ermelo verrichten arbeid in de omstreken van Salatiga zijn ingegaan. Het geeft een orgaan uit, dat maandelijks verschijnt onder den titel: "Het Eeuwige Evangelie. Van het Zendingenveld. Orgaan der Salatiga-Zending."

De mededeelingen in dit orgaan doen wel de richting van de broeders van Neukirchen kennen. Zoo deelde men in nr. 6 van dezen loopenden jaargang mede, dat thans op Java 11 Zendingen arbeiden, terwijl in het geheel 41 Zendingen zijn uitgezonden.

Het Zendingshuis is voortgekomen uit het in 1878 door Ds. Ludwig Doll opgerichte weeshuis, dat geheel is ingericht in den geest van de stichtingen van George Muller en Hudson Taylor. In het weeshuis zijn nu 70 weeten, en in het Zendingshuis een dertigtal kweekelingen. Ook heeft de inrichting een zoogenaamde "Inwendige Zending" met 47 arbeiders in Duitsland, Nederland, België, Oostenrijk, Zweden en Amerika. Nog heeft de Salatiga-Zending een medische dienst onder leiding van Dr. V. d. Kley, die ook een tijdlang te Djocakarta heeft dienst gedaan.

De verhouding van Neukirchen, en ook van het Comité hier te lande, tot de Salatiga-Zending is eigenlijk (zie Mededeelingen in nr. 7, van het Orgaan, jaargang 1903) niet anders, dan dat men gelden voor de Zendingen op Java zoekt bijeen te brengen. De Zendingen krijgen geen vast salaris, en mogen geen schulden maken.

Het Neukirchner-Comité zorgt bovendien voor de opleiding (de cursus duurt 5 jaren) en neemt de kinderen van de Zendingen, wanneer die naar Europa worden gezonden, in zijn huis te Neukirchen op, terwijl het ook gastvrijheid verleent aan de Zendingen's families, die tot herstel van gezondheid naar Europa terugkeeren.

De Salatiga-Zending is dus niet kerkelijk; voor zoover men van hare belijdenis kan spreken: *algemeen-Christelijk*; is tevreden met *een korte voorbereiding* voor den arbeid, en meent dat *een vast salaris* te ontvangen den Zendingen niet betaamt.

Zoolang nu onze eigene Zending zoovele behoeften heeft (getuige de laatste uitge-schreven buitengewone collecte), meenen wij dat die allereerst en allermest recht heeft op den steun der Gereformeerden.

Men vergeet daarbij niet, dat, gelijk Ds. Dijkstra op pag. 169 van zijn bovenvermeld geschrift te recht oordeelt, het groot aantal van Vereenigingen en Comité's, dat op Java werkt, is te noemen: een noodlottige versplintering. De giften worden versnipperd, vele krachten gaan te loor, de Zending maakt zich tot bespotting door hare verdeeldheid.

Onze Gereformeerde kerken hebben hare handen vol met Java en Saemba, met Keucheniuschool en Petronella-hospitaal; en zal de arbeid met eenige kracht voortgezet, dan dienen hare jongere en oudere lidmaten overvloediglijk voor hare Zending te offeren.

Dit is noodig naar art. 26 van onze Kerkenorde om verspreiding der giften te voorkomen, terwijl de grond dezer weigering vervallen is, doordien de arme zijn naam zelf openbaar maakte.

Uit de Pers.

Nog altoos wordt in menigen kring de voorstelling gegeven, alsof de eerste Christenen te Jerusaleem een soort communistischen kring vormden, zij het dan met een Christelijk tintje. Het is daarom goed, dat Prof. Blieterveld nogmaals in het *Diaconaal Correspondentieblad* die valsche opvatting bestreed:

De eerste gemeente te Jerusaleem leefde als ware een groot huisgezin. Allen die geloofden waren bijeen, en hadden alle dingen gemeen. Zij verkochten hunne goederen en have en verdeelden deselve aan allen, naar dat elk van noodde had. Zoo beschrijft ons Lucas in Hand. 4: 32 den toestand, gelijk die in den eersten tijd te Jerusaleem werd geëien.

Dit wordt wel eens de gemeenschap der goede van in de gemeente te Jerusaleem genoemd, en door sommigen als een instelling beschouwd die diende te blijven in de gemeente, en waaraan de kerk zich tot hare eigene schade en uit zelfschichtige begrepen heeft onttrokken. Zelfs heeft het Communisme zich met dit voorbeeld van Jerusaleem's kerk sterk gemaakt en gemeend de ware gedachte van het Christendom te hebben gegrepen, wanneer het gemeenschappelijk bezit en afschaffing van den privaat eigendom als de ideale inrichting van het samenleven predikt. Geen van beide meeningen hebben recht. Wat ons in Handelingen 2 wordt beschreven is het verhaal van een feitelijk toestand, niet de mededeling van een wet, die in de eerste gemeente als zodanig zou hebben gegolden. Zulke regels golden wel bij vroegere en latere sekten, zoals b. v. bij de Essenen onder het Joodsche volk. Het was in Jerusaleem volstrekt geen dwingende bepaling om van het zijne afgeheelen afstand te doen opdat het minder bevoorrechte werd uitgeleed. Integendeel als straks Ananias en Sappira hunne have verkopen en van den prijs onttrokken een deel van hun bezit neerleggende aan de voeten der Apostelen, dan worden zij niet gestraft met den dood omdat zij niet alles hebben gegeven, maar omdat zij den Heiligen Geest hebben gegaven. Zij wilden eere hebben in de gemeente als hadden zij den vollen prijs, dien zij voor het land hadden bekomen, neergelegd aan de voeten der Apostelen, terwijl zij toch een deel voor zichzelf hadden behouden.

Zelfs blijkt duidelijk uit het woord van Petrus, hoe weinig dwingend deze gewoonte was en zeker niet als voorwaarde gesteld voor hen die zich tot de gemeente wenschten te voegen, als hij zegt: "Zoo het gebleven ware, bleef het niet uw? en verkocht zijnde, was het niet in uwe macht?"

En al zeer verre staat het van de communistische leuze, die zegt: al het uwe is het mijne, terwijl in het vrijwillig en uit liefde offeren, te Jerusaleem, gezegd werd: al het mijne is het uwe! Het was als bestond de gemeente uit één familie, waar men alle dingen gemeen heeft. Het was als het ware een vooruitgriep op de toekomst, als het zal zijn één grote familie bij den Vader in zijn hemelsche woningen.

Wel is het ook hier gelijk met meer in de eerste gemeente. De werking des Heiligen Geestes werd het machtigst geëien bij de eerste uitroeping, en de nadering van dit feit werd bij de eerste christenen het sterkst geëien. Het wonder der talen bij de Apostelen, de massale bekeering van omstreken die duizend zielen, die vrede die over allen kwam, de wonderen en teekenen der Apostelen, maken den Pinksterdag ook in dit opzicht eenig in de historie der kerk. Zwaarder zijn wij de nadering van die uitroeping zich straks toonen in de gena-dagen, ook alleen aan den eersten christendag eigen, en in de snellere uitbreiding des evangelies dan in latere eeuwen, maar toch altijd nog tekenachtig voor den eersten tijd die op Pinksteren volgde, en niet als blijvende gaven aan de gemeente verzeeld.

Zoo wordt in dit met heiligen ijver overvloedig afstaan van het zijne gezien, hoe de broederlijke liefde in de gemeente om des Heeren wil te offeren heeft, opdat er niet zij eenige nood bij de heiligen.

Later moest Jerusaleem ze te behelpen. Maar toch bleek ook de liefde der gemeenten uit de heidenen sterk genoeg, om de moedergemeente gaarne te helpen verzorgen.

En ander gebruik in de eerste gemeente, waarin haar liefdevol openbaar werd, maar ook tegelijk schoone gelegenheid voor het oefenen van barmhartigheid geboden werd, was het houden van de liefdesmaaltijden. Tot in de tweede eeuw was aan deze liefdesmaaltijden de betiening van het Sacrament des Avondmaals verbonden.

Dit was dan een gemeenschappelijk eten en drinken, en dat diende ook allereerst om de arme broeders en zusters te verkwikken. Later vielen deze maaltijden uit den publieken cultus weg door allerlei misbruik. Toch bleef nog lang in gebruik om in kerken, martelarskappellen en op de graven der Christenen de armen te spijzen. Ook bleef de gewoonte lang bestaan om allerlei natuurlijke voor de armen te offeren (vergelijk no. 8, hoofdstuk).

Uit dit al is het duidelijk hoe de eerste gemeente vol was van liefde en rijk in milddadigheid, en hoe zij naar het woord van den Heiland in de werkelijkheid deed zien, dat de grondslag van haar leven eene bijzondere verhouding was tot den Vader, wa om de wereld Hem als hunnen Vader verheerlijken moest. (Matth. 5: 16).

En van die liefde genoot de gemeente rijken zegen, want er staat in Handelingen 2: 45, at zij aten met verheuging en eenvoudigheid des harten. En in het volgende vers dat zij God prezen en genade hadden bij het gansche volk. Geen wonder dat de gemeente ook toenam bij zoo gr oten geestelijken bloei. Zoo daarin niet liggen een beschamende les voor de gemeente van onzen tijd?

Zoo is het. Wat de Christenen te Jerusaleem deden uit vrijwilligen drang der liefde, heeft met het opgelegde gelijdejsjuk der communisten, waarbij de staat generaal kashouder wordt, niets gemeen.

Niet minder van belang is de waarschuwing in hetzelfde blad, om toch de namen onzer armen niet bekend te maken.

Dezer dagen werd mij de vraag gezonden: "Mag een diaconie de namen der armen opgeven aan een college van hetwelk zij subsidie vraagt, omdat alle kerkelijke gezinden daar ter plaatse subsidie ontvangen, en aan deze voorwaarde voldoen?"

Mij dunkt, deze vraag is niet moeilijk te beantwoorden. In het algemeen neme men geen subsidie aan, die ook maar enigermate tot afhankelijkheid zou brengen. En tot afhankelijkheid brengt bovengenoemde voorwaarde zeker.

Maar bovendien is het geheel in strijd met den aard der barmhartigheid, gelijk die geöfend wordt in de gemeente van: onzen Heere Jezus Christus, om de namen der arme broeders en zusters bekend te maken.

Wij moeten juist zooveel mogelijk de opvatting van "bedeling" tegengaan, alsof de armen een bijzondere soort in de gemeente vormen. Daarom zij we immers ook gekant tegen publieke uit-deeling en staan er zelfs op, dat waar het practisch onmogelijk mocht zijn om bij alle armen de gaven thuis te bezorgen, toch alles moet gedaan om openbaarheid te vermijden. Ook voor diakenen geldt de regel van Matth. 6: 1: hebt acht dat gij uw almoezen niet doet voor de menschen.

In geen geval dus de namen der armen bekend maken om subsidie te krijgen.

Willen zij zelf zich om steun wenden tot zulk een college, dat moeten zij zelf weten.

Heel iets anders is dan de *quaestie* of, wanneer colleges die aan armen steun bieden, zich tot diakenen wenden met de vraag of deze of die arme ook gesteund wordt door de diaconie, antwoord moet gegeven.

Dat is noodig naar art. 26 van onze Kerkenorde om verspreiding der giften te voorkomen, terwijl de grond dezer weigering vervallen is, doordien de arme zijn naam zelf openbaar maakte.

Officiële Berichten.

Kort verslag van de Vergadering der Classis Zwolle op 5 Nov. 1903.

Ds. R. K. M. Hummelen, naar toerbeurt voorzitter, verzoekt te zingen Ps. 87: 1, leest Jes. 53 en gaat voor in gebed. Uit de erelen-tie-brieven blijkt, dat 18 kerken, alle kerken der classis, door 39 afvaardigden vertegenwoordigd zijn.

De voorzitter heet Ds. Schuurman, dienaar des Woords te Kampen, voor het eerst ter vergadering tegenwoordig, hartelijk welkom.

Na de gewone werkzaamheden komt aan de orde het protest uit een der kerken tegen de 2de collecte, door de Synode van Arnhem opgelegd, voor de Theol. Fac. der Vrije Universiteit. De classis kan met dit protest, zoals het daar ligt, niet meegaan, maar spreekt, met 20 tegen 19 stemmen, uit, dat zij het ten zeerste betreurt, dat tot deze collecte, onder de omstandigheden, zoals zij toen waren, besloten is.

Voor den arbeid te Kuinre wordt een kleine toelage, uit de kas voor hulpbehoevende kerken, toegezegd.

Na gewone rondvraag, en aanwijzing welke kerk de eerstvolgende vergadering zal samen roepen, sluit Ds. Ploos van Amstel, op verzoek van den voorzitter, de vergadering met dank gebed.

W. WOLINK, scriba.

De arbeid onder de Hollanders te Essen a. d. Ruhr.

Sedert 21 Sept. ontvangen: Van de Geref. kerk te Groningen (A) f. 10; van mej. te W. te Winterswijk f. 1; van wed. G. A. K. te Baarn f. 1; van N. N. te Winterswijk f. 10; van de Geref. kerk te Sneek (A) f. 2.50; en gevonden in de coll. Geref. kerk te Winterswijk f. 0.60.

Zegene de Heere gevers en gaven! De kas voor Essen is weer bijna leeg. Toch is de nood te Essen zoo groot, terwijl er zich meerdere belangstelling begint te openbaren. Wie helpt ons, om dien arbeid in Gods Koninkrijk te kunnen voortzetten? Neige de Heere veler harten tot milddadigheid!

Ds. G. RENTING.

Winterswijk, 9 Nov. 1903.

MEERKERE. Voor de Ge. ef. kerk alhier was het Zondag 8 Nov. een blijde dag. Na voor 11 jaren met een klein getal tot Reformatie te zijn gekomen, werd de Wellev. heer C. J. H. van Diemen, cand. tot den Heiligen Dienst, in de morgogodsdienst oefening als haar eerste Leeraar bevestigd (zijn W.E.W. vader, Ds. K. B. van Dieme), was door ongesteldheid verhindert deze plichtigheid te verrichten) door onzen geachten consulent, Ds. G. H. de Jonge van Langerak, met een krachtige rede, naar aanleiding van Efeze 4: 11 en 12. In den avond godsdienst verbond zich de bevestigde Leeraar plichtig aan de gemeente, met een bociende en ernstige rede over 1 Cor. 2: 7.

Beide malen was het kerkgebouw goed gevuld. Stelde de Heere onzen jeugdigen Leeraar tot een rijken zegen.

Hartelijk dank aan Leeraren, Studenten en heeren oefenaren, die al deze jaren onze vacante kerk hebben gediend, zoowel in prediking als catechisatie.

Inzonderheid aan de heeren Hiensch, Oudert. te Veendam, en Kroescamp, Oudert. te Utrecht, welke laatste onze gemeente door de Catechisatie's hebben gebouwd. We bevelen deze broeders van harte aan de vacante kerken aan, om als behulpzels in prediking als catechisatie te dienen.

Adres van den kerkeraad is voortaan: Ds. C. J. H. van Diemen.

G. M. DEN HARTOGH, scriba.

Classis Heerenveen.

De classis Heerenveen heeft in hare vergadering van 5 Nov. j.l. paeremtoit geëxamineerd den Eerw. heer K. van Dijk, ber. Pred. van Knijpe, en met algemeene stemmen besloten hem toe te laten tot den Dienst des Woords en der Sacramenten in de Geref. kerken.

Namens de classis:

JOH. J. TANUSMA, scriba.

Binnenland.

MEETING van de Friesche Afdeeling van den Ned. Bond van Jongelings-Vereenigingen op Geref. Grondslag.

De op Woensdag 28 Oct. j.l. gehouden Meeting van de Friesche Calvinistische Jongelingschap is bij vernieuwing uitnemend geslaagd. Dank zij de flinke organisatie der Afdeeling, de officers der vrienden, de zorge der Meeting commissie en den bijstand van de Leeuwarder "Phénix". De drie zalen Visser waren geheel gevuld, toen de wakker voorzitter Ds. Gideon Boekenoo van St. Annaprochie de vergadering, ruim half twee opende, een paar coupletten van het Bondslid liet zingen, en vooring in een aangrijpend gebed.

Kort en krachtig heette de Voorzitter de honden welkom, vrienden en belangstellenden uit alle oorden der Provincie met zonnige aangezichten saamgestroomd. Wijzend op het voorrecht, van den Heere God ons geschenken, gaf de afdeeling getuigenis met hoeveel energie wordt opgenomen voor de Gereformeerde Beginselen, welke toepassing op alle verrein, in 's levens worsteling om de Eere Gods, eerst een Recruteschool eischt te doorloopen. Met verzekering, dat de vergadering kwart voor vijf secon zou worden gesloten, zoodat niemand op heete koolen behoefde te zitten om naar alle richtingen tijdig den vertrekten te kunnen halen, stelde de Voorzitter de Sprekers van den dag zeer sympathiek aan de bezielende schare voor, die daarop geestdriftig aanhief:

"Ons wenkt het beeld der Vaad'ren."

Waarbij een gult, met het oog op de te verwachten verschijning van een Sanliguur met een Davidshart, oolijk eekens flusterde:

"Ons wenkt op groote Zoolen,"

het beeld van Van der Molen."

Doch eerst verkreeg Dr. B. Wielenga uit de stad van Fontanus het woord over het zang-kondigde, zeer nieuwsgierige onderwerp: *Zionisme en Chiltisme* of "De eeuwige Jood een teken der tijden."

De afdeeling heeft de Heere Jezus Christus, om de namen der arme broeders en zusters bekend te maken.

De afdeeling heeft de Heere Jezus Christus, om de namen der arme broeders en zusters bekend te maken.

De afdeeling heeft de Heere Jezus Christus, om de namen der arme broeders en zusters bekend te maken.

De afdeeling heeft de Heere Jezus Christus, om de namen der arme broeders en zusters bekend te maken.

De afdeeling heeft de Heere Jezus Christus, om de namen der arme broeders en zusters bekend te maken.

De afdeeling heeft de Heere Jezus Christus, om de namen der arme broeders en zusters bekend te maken.

De afdeeling heeft de Heere Jezus Christus, om de namen der arme broeders en zusters bekend te maken.

Zeer interessant aan de hand van de volgende zes stellingen:

1. Het Zionisme in zijn meest algemeenem vorm is het streven, aan de Joodsche natie weer een zelfstandig volksbestaan in haar eigen land te verzekeren.

2. Oorzaak van het ontstaan van het Zionisme is het verlevendigd besef, dat zelfs in de eeuw van nationale en burgerlijke vrijheid, de assimilatie (meensmelting) met de andere volken niet gelukken zal.

3. Dat die assimilatie, ook na 19 eeuwen verstrooiing niet geheel geschied is, is een wereldprobleem, dat alleen in het licht der bijzondere openbaring kan worden opgelost.

4. Toch is het Zionisme niet een *Godsdienstige* beweging, die aan Chiltistische verwachtingen roeddele geeft, maar een zuiver nationale, politiek-voedsle, hoogstens ethische beweging, die aan het oude, Orthodoxe Messianisme vijandig is.

5. Het is mogelijk, dat eens een groote, massale overplanting van Joden door het Zionisme slagen zal; maar een opbloei van de Joodsche natie tot volk zal noch naar Zionistisch politieke, noch naar Chiltistisch godsdienstige idealen worden verwezenlijkt.

6. Het Zionisme is in zoover een machtig teeken des tijds, dat het heenwijst op een onbewust gevoel van het naderend einde, en dus bewijs is van de spoedige wederkomst van Christus.

Spreker begon met een vraag van Frederik de Groote, die vroeg: "Geef me een bewijs van de waarheid des Bijbels." Een predikant tot wien de vraag gericht was, antwoordde: de *Joden*. Hij had er kunnen bijvoegen: en het land *Kanaän*. Verder begon Spr. te behandelen de legende van den eeuwigen Jood, zoals deze zich voerde gedurende de eerste dagen der Christengemeenten en later omtrent het jaar 1543. Abasveros is de verspreijking van het volk dat eeuwen leefde. Is Kanaän eeuwen het centrum van gedachten en voorstellingen voor geheel de wereldgeschiedenis geweest, ook nu zijn op dat vergeten plekje aller oogen gericht. Het Jodendom wil naar Kanaän terug, maar heeft thans zijn verwachting gesteld op het geld, op den God dezer eeuw. Vergelijk daarom Jozua en den tegenwoordigen leider van het Zionisme.

Zal Zion het middelpunt worden van een nationalen Jodenstaat? Zal Christus een aardch koninkrijk herstellen in Kanaän voor Zijn wederkomst?

Beide vragen beantwoordt Spr. met een *be-lis-taan*. Spr. vraagt verder, wat is een *Jood*? Is het een afstammeling van Juda? neen; van Jakob? neen. Hij spreekt alle talen, en toch, ieder kent een *Jood*. De *Jood* is "Joh" onder de volken der aarde, en draagt immer het kenmerk van lijden. Overal liet zijn pad bloed en tranen achter zich.

Gewone menschen laat men met vrede, alleen het buitengewone trekt aan. Is dat zoo niet met de Joden? Het Joodsche volk droeg een stempel van Godswede. De ondergang van Jerusaleem is de genadeslag aan een misdadig volk toegebracht en heeft het tot den huidige dag het genadebrood van zijn vijanden moeten eten.

In de geschiedenis zien we één groot martel-tijperk, dat slechts eindigen zal op den laatste dag.

Gedurende de middeleeuwen waren ze in werkelijkheid vogelvrij verklaard. Ze mochten geen handwerk drijven, enz.

De *Reformatie* schonk hun betere behandel-ing, maar de *Revolutie* deed voor hen de zon der vrijheid opgaan, op bevel van Napoleon, verklaarde het Sanhedrin: "Parisi zal ons *Zion* zijn."

Maar waarom is dan het *Zionisme* juist on-staan in dit huidige tijdperk der vrijheid voor den Jood?

Voor Spr. het antwoord geeft op deze vraag, schildert hij den moord van Kiejenew in al-grijpske inferelen, en wijst er op hoe de statistiek aangeeft, dat ongeveer 80 pCt. van de Joden wordt verdrukt. Spr. beschouwt daarna de stoffelijke omstandigheden van den Jood in Oost-Europa, en schildert den toestand, waarin hij verkeert ten opzichte van openbare betrekkingen. De Jood leeft als op een vulkaan. Het staatsrecht van West Europa heeft den Jood tot een staatsburger gemaakt, maar toch, waar een straatjongen den Jood met vuil werpt, daar gaat de regering hem met wetten beschermen. Hij is en blijft een Jood (en dit is nog immer een scheldnaam).

Het Zionisme is geen sporadische poging van den enkeling, maar een nationale be-weging geworden, die thans staat onder leiding van Theodoor Herschel. Spr. schildert het enthousiasme, dat onder de menigte leefde op het internationale congres der Joden in Basel, waar de gedachte van 't Zionisme werd belichamd in een plan der toekomst.

Het Zionisme is het zoeken van een eigen volksbestaan der Joden, in den weg van een eigen volksbewustzijn. Het wil zich ontwor